

СТАНОВИЩЕ

От: *проф. д-р Марияна Тонева Кузманова,*
Университет за национално и световно стопанство, гр. София
Научна специалност "Социално управление"

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност "Икономика и управление (индустрия)", професионално направление 3.7 Администрация и управление, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.

Автор на дисертационния труд: Георги Кирилов Боянов
Тема на дисертационния труд: „Възможности за подобряване на иновационната дейност на предприятията от индустриалния сектор“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ "Неофит Рилски" - Благоевград № 371/16.02.2024 г.

1. Информация за дисертанта

Георги Кирилов Боянов се е обучавал по докторска програма на ЮЗУ "Неофит Рилски" в катедра "Мениджмънт и маркетинг" през периода 2021-2024 г. като редовен докторант. Като магистър-инженер и магистър по икономика той притежава богат професионален опит.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Ефективните иновационни решения са от ключово значение за стимулиране на растежа и конкурентоспособността на предприятията. По този начин се създават добри предпоставки за използване възможностите на бизнес средата в условията на интензивни кризисни процеси и засилване на конкуренцията.

Дисертационният труд е разработен в обем от 234 страници. Неговата структура включва увод, три глави, заключение, използвана литература (157 източника), приложения, списъци на таблиците и фигурите, справка за приносите и списък на публикациите по дисертационния труд.

В увода авторът аргументира актуалността и значимостта на дисертационното изследване. На тази основа той формулира обекта, предмета, научната теза, целта и пет изследователски задачи. На стр. 8 е посочена основната научна теза на дисертационното изследване: "Динамичните промени в средата, в която работят индустриалните предприятия налагат непрекъснато да се полагат усилия за постигане на пазарен успех и повишаване на конкурентоспособността. Това може да се постигне чрез внедряване на иновации и подобряване на иновационната дейност на индустриалните предприятия."

В дисертацията са използвани разнообразни изследователски методи: метод на сравнението, метод на анализ и синтез, индукция и дедукция, контент анализ, анкетен метод и др. Описани са основните източници на информация. Изследването обхваща периода от 2018 г. до 2022 г.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В *първа глава* са представени теоретико-методологическите основи на иновациите и иновационната дейност в индустриалния сектор. Разгледано е развитието на теоретичните подходи за изследване на иновациите и иновационната дейност. Анализирани са етапите на иновационния процес. Специално място в изложението е отделено на иновациите в индустриалните предприятия в Р България в контекста на европейската иновационна политика.

Втора глава на дисертацията е посветена на иновационното развитие на индустриалния сектор в Р България. Изведени са основните му характеристики и водещи тенденции. В края на главата е разработен алгоритъм за оценка на състоянието на иновационното развитие на предприятията в индустриалния сектор.

Висока оценка заслужава *трета глава*, в която е представено емпиричното изследване на иновационната дейност на предприятията от индустриалния сектор в Р България. Изградена е методическа рамка на емпиричното проучване. На фона на характеристиките на изследваните предприятия и тяхната научноизследователска и

развойна дейност е проведен анализ на тяхната иновационна дейност. В проучването са анкетирани 250 респонденти. На тази основа са формулирани проблеми и възможности за подобряване на иновационната дейност на индустриалните предприятия в страната.

В *заключението* са систематизирани постигнатите в дисертационния труд резултати и са очертани перспективи за бъдещи изследвания.

Рецензираният дисертационен труд притежава логически правилно конструирана структура, която подпомага автора в неговите усилия да постигне зададената цел и да реши свързаните с нея изследователски задачи. Дисертантът демонстрира умения за провеждане на самостоятелни изследвания благодарение на своята сериозна теоретична подготовка и богата информационна осведоменост. Дисертационното изследване е посветено на актуален за управленските теория и практика проблем, свързан с изследването на възможностите за подобряване на иновационната дейност на предприятията от индустриалния сектор. Предвид структурата и съдържанието на рецензирания дисертационен труд може да се направи изводът, че той съответства на общите изисквания на чл. 27, ал. 2 от ППЗРАСРБ.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам посочените от докторанта научни и научно-приложни приноси, а именно:

1. Систематизирани и обобщени са основните теоретични подходи при изследване на иновациите, иновационната дейност, иновационния процес и прилагането на Европейската иновационна политика в предприятията от индустриалния сектор в Р България.
2. Проведено е изследване на състоянието и развитието на индустриалния сектор в Р България.
3. Разработена е методика за оценка на иновационната дейност на предприятията от индустриалния сектор.
4. Въз основа на разработената методика е направена оценка на иновационната дейност на индустриалните предприятия в Р България и са предложени възможности за подобряване на иновационната дейност на индустриалните предприятия в страната.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са четири публикации по темата на дисертационния труд, от които една в съавторство. Те отразяват важни аспекти и резултати от проведеното дисертационно изследване.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е разработен съобразно възприетите стандарти в обем от 45 страници. Той представя адекватно структурата и съдържанието на дисертационния труд, включително постигнатите резултати.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към дисертационното изследване нямам критични бележки. Бих препоръчала на автора да концентрира усилията си към публикуване на резултати от бъдещи изследвания в областта на разглежданата проблематика в престижни научни изследвания.

8. Заключение

Рецензираният дисертационен труд на тема „*Възможности за подобряване на иновационната дейност на предприятията от индустриалния сектор*“ представлява оригинално и самостоятелно научно изследване, чрез което авторът демонстрира умения да открива актуални и значими проблеми за българската практика и да предлага за тях задълбочени и аргументирани решения.

Ето защо изразявам своето положително становище и предлагам на научното жури да присъди на ГЕОРГИ КИРИЛОВ БОЯНОВ образователна и научна степен "доктор" по научна специалност "Икономика и управление (индустрия)", професионално направление 3.7 Администрация и управление, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.

София, 13.03.2024 г.

Подпис:

/проф. д-р М. Кузманова/

OPINION

By: *Prof. Mariyana Toneva Kuzmanova, PhD*
University of National and World Economy, Sofia city
Scientific specialty "Social Management"

Subject: dissertation work for the award of the educational and scientific degree **"Doctor"** in the scientific specialty "Economics and management (industry)", professional direction 3.7 Administration and management, field of higher education 3. Social, economic and legal sciences.

Author of the dissertation: Georgi Kirilov Boyanov

Topic of the dissertation: "Opportunities to improve the innovation activity of enterprises from the industrial sector"

Grounds for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to the Order of the Rector of the of the South-West University "Neofit Rilski" No. 371/16.02.2024.

1. Information for the dissertation student

Georgi Kirilov Boyanov studied at the doctoral program of the South-West University "Neofit Rilski" in the Department of Management and Marketing during the period 2021-2024 as a full-time doctoral student. As a Master of Engineering and Master of Economics, he has extensive professional experience.

2. General characteristics of the presented dissertation work

Effective innovation solutions are of key importance for stimulating the growth and competitiveness of enterprises. In this way, better prerequisites are created for using the

opportunities of the business environment in the conditions of intense crisis processes and strengthening of competition.

The dissertation was developed in a volume of 234 pages. Its structure includes an introduction, three chapters, a conclusion, references (157 sources), appendices, lists of tables and figures, a reference to contributions and a list of publications on the dissertation work.

In the introduction, the author argues the relevance and significance of the dissertation research. On this basis, he formulated the object, the subject, the scientific thesis, the aim and five research tasks. On page 8, the main scientific thesis of the dissertation research is stated: "Dynamic changes in the environment in which industrial enterprises operate require continuous efforts to achieve market success and increase competitiveness. This can be achieved by implementing innovations and improving the innovation activity of industrial enterprises."

Various research methods were used in the dissertation: method of comparison, method of analysis and synthesis, induction and deduction, content analysis, survey method, etc. The main sources of information are described. The study covers the period from 2018 to 2022.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The *first chapter* presents the theoretical and methodological foundations of innovation and innovation activity in the industrial sector. The development of theoretical approaches to the study of innovation and innovation activity is examined. The stages of the innovation process are analyzed. A special place in the exhibition is devoted to innovations in industrial enterprises in the Republic of Bulgaria in the context of the European innovation policy.

The second chapter of the dissertation is dedicated to the innovative development of the industrial sector in the Republic of Bulgaria. Its main characteristics and leading trends are presented. At the end of the chapter, an algorithm was developed for assessing the state of innovation development of enterprises in the industrial sector.

The third chapter deserves a high rating, in which the empirical study of the innovation activity of the enterprises from the industrial sector in the Republic of Bulgaria is presented. A methodological framework of the empirical study was built. Against the background of the characteristics of the investigated enterprises and their research and development activity, an analysis of their innovation activity was carried out. 250 respondents were surveyed in the

survey. On this basis, problems and opportunities for improving the innovation activity of industrial enterprises in the country are formulated.

In *the conclusion*, the results achieved in the dissertation are systematized and perspectives for future research are outlined.

The peer-reviewed dissertation has a logically properly constructed structure that assists the author in his efforts to achieve the stated objective and solve the related research tasks. The dissertation student demonstrates skills for conducting independent research thanks to his serious theoretical training and rich information awareness. The dissertation research is dedicated to a current problem for managerial theory and practice, related to the study of the possibilities for improving the innovation activity of enterprises from the industrial sector. Given the structure and content of the reviewed dissertation work, it can be concluded that it corresponds to the general requirements of Art. 27, p. 2 of PPZRASRB.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

I accept the scientific and scientific-applied contributions indicated by the doctoral student, namely:

1. The main theoretical approaches in the study of innovation, innovation activity, the innovation process and the implementation of the European innovation policy in enterprises from the industrial sector in the Republic of Bulgaria are systematized and summarized.
2. A study of the state and development of the industrial sector in the Republic of Bulgaria was conducted.
3. A methodology has been developed for evaluating the innovation activity of enterprises from the industrial sector.
4. Based on the developed methodology, an assessment of the innovation activity of the industrial enterprises in the Republic of Bulgaria was made and opportunities for improving the innovation activity of the industrial enterprises in the country were proposed.

5. Evaluation of dissertation publications

Four publications are presented on the subject of the dissertation work, one of which is co-authored. They reflect important aspects and results of the conducted dissertation research.

6. Evaluation of the abstract

The abstract was developed according to the accepted standards in a volume of 45 pages. It adequately presents the structure and content of the dissertation work, including the achieved results.

7. Critical notes, recommendations and questions

I have no critical remarks about the dissertation research. I would recommend the author to concentrate his efforts on publishing the results of future research in the field of the considered issues in prestigious scientific studies.

8. Conclusion

The peer-reviewed dissertation work on the topic "*Opportunities to improve the innovation activity of enterprises from the industrial sector*" represents an original and independent scientific study, through which the author demonstrates the ability to discover current and significant problems for the Bulgarian practice and to propose in-depth and reasoned solutions for them.

That is why I express my positive opinion and propose to the scientific jury to award GEORGI KIRILOV BOYANOV an educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Economics and management (industry)", professional direction 3.7 Administration and management, field of higher education 3. Social, economic and legal sciences.

Sofia, 03/13/2024

Signature:

/Prof. M. Kuzmanova, PhD/